

Debatt. Malmö har blivit allt hotfullare för våra barn och ungdomar, inte minst för att vi vuxna i skolan saknar mod att ta ansvar för det som är bäst för de flesta, skriver Mats Eding, psykolog och Nick Drummond, ledarskapsutvecklare.

Våga leda och ta ansvar

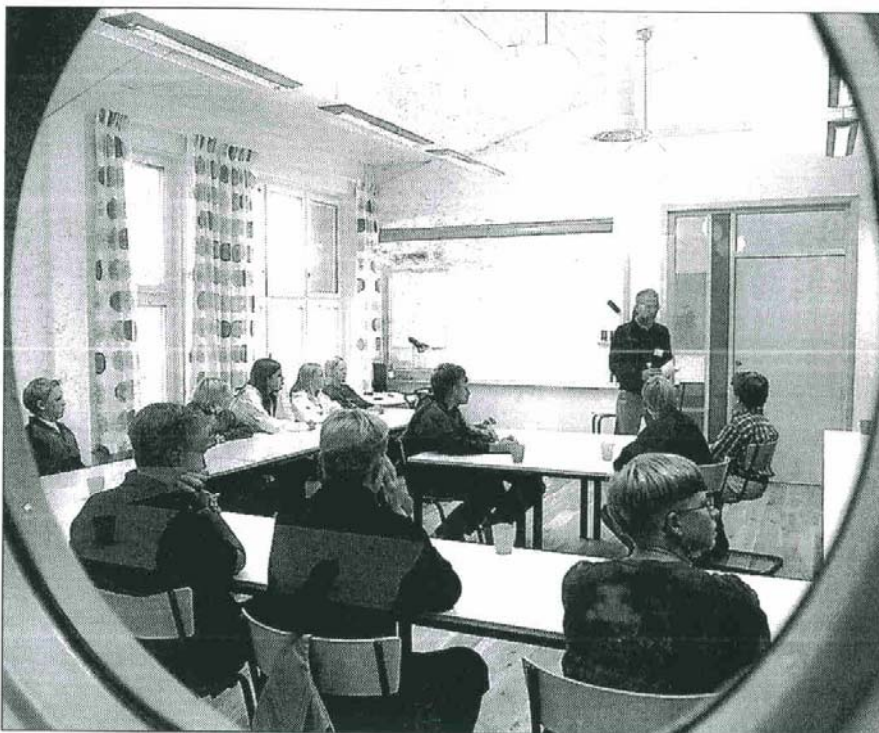
Agera. Det är svårare att vara pedagog i dag än någonsin tidigare. I framtiden kommer det att vara ännu svårare. Detta beror på att samhället förändras allt fortare, blir mer splittrat och samtidigt mer sammankopplat – mer komplicerat och allt svårare att förstå. I skolan märks detta tydligast på att det är stora skillnader i värderingar, moral, emotionell mognad och kunskap än någonsin tidigare.

Utan ett så kallat vertikalt perspektiv, som kan synliggöra och bemöta dessa olika nivåskillnader, vilseleder vi våra barn. Vi vuxna i skolan har fokuserat på att "behandla alla lika". Resultat: Malmö skolor, gator och torg har blivit hotfullare. Som kapteener utan kurs tappar vi riktningen och oavsett hur många kartor och kompasser som finns tillhands förblir vi vilslna.

Alla bör växa

Ett vertikalt ledarskap innebär att den som är ledare själv förändras lika fort som förändringen. Nu måste vi lämna det gamla för något nytt, vi får inte längre behandla alla människor lika. Alla har samma värde men olika individer måste behandlas olika efter deras förutsättningar och särart. Alla människor kan och *bör växa*. Vår uppgift som vuxna i skolan är att skapa förutsättningar som lyfter eleverna från en nivå till nästa nivå. Annars berövar vi våra barn och ungdomar chansen att leva med högre mening och mål med sina liv.

Dagens kulturer säger att det finns flera sanningar och att rätt och fel är relativt. Det är därför vi behandlar alla lika och inte tror att vi får döma för inget perspektiv syns bättre än något annat. Längre har vi vuxna tyckt att beslut ska fattas först efter att alla är överens (så kallat konsensus) och varje konflikt tros bäst lösas genom dialog (ett slags överdemokrati). Detta har visserligen inneburit stora framsteg relativt sett, men vi möter nu allt fler barn som lider av ett sådant be-

Vår uppgift som vuxna i skolan är att skapa förutsättningar som lyfter eleverna från en nivå till nästa nivå, menar debattörerna.

Foto: Ulf Johansson

mötande. Många barn känner sig i dag otrygga och osäkra i skolan. De vet, ofta bättre än oss vuxna, vad som behövs – att det bästa sättet att stoppa oordningen är att våga döma, att säga till "på skarpen" samt inte minst att föregå med gott exempel. Men i dag gör vi ofta inte det.

Vågar inte vara auktoriteter

Många barn har dålig självkänsla och är samtidigt impulsiva, ego-centriska och saknar egen disciplin. Utan relevant styrning kommer allt fler barn gå ur skolan med underkända betyg. Som det nu är möts eleverna ofta av vuxna som lever med minnet av de onaturliga hierarkier som rådde i vårt samhälle fram till tidigt 60-tal. Vi vuxna, som alltför ofta undviker att vara de auktoriteter som vi egentligen är, skapar

inte den ordning och arbetsro i klassrummet och trygghet på skolgården som krävs för god inlärning. Vi ökar frekvensen av dåligt beteende genom att alltför tålmodigt diskutera med de elever som stör. Ofta stjälp det mer än det hjälper.

Som ett resultat av att vi envist vägra acceptera, att det i dag föregår en vertikal utveckling hos människor, behandlar vi vuxna våra barn, som om de vore vuxna. Eleven "borde" förstå – jag förstår ju!

Detta bemötande har flera negativa konsekvenser. Även barn som "har lätt för sig", som är studiemotiverade och drivs av nyfikenhet och kunskapsglädje, överges, får inte hjälp vidare. De belönas heller inte för de bra val de gör. Utan det vi kallar vertikallitet ser alla ut att vara lika för i en

horisontell struktur ser vi endimensionellt och låter den som är störst och starkast bestämma. Vi bidrar därmed till en onaturlig makthierarki som "drar ner alla". I stället för att våga vara auktoriteter, som dömer mellan bra och dåliga val, gör vi oss alla till offer.

Om i stället den vuxne vågar agera inom ramen för ett vertikalt tänkande främjas elevens utveckling oavsett var han/hon befinner sig.

Vi behöver vertikalt ledarskap som möter människor där de befinner sig, som ser deras potential och frigör deras krafter till att nå högre. Och sedan ännu högre. Skolorna i Malmö har bara ett val: att se vertikallitet. Då lyfter vi alla elever så att hela Malmö folk vinner. Valet är ditt!

NICK DRUMMOND
MATS EDING